

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 529. Felicis Pap. Annus 4. Ivstiniani Imp. 3. Athalarici
Reg. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

capituli supplicio plectentes decernamus, & maxime si Deo suavitatem vidua dedicata, quod nos solam ad iniuriam hominum sed etiam ad ipsius omnipotentis Dei iraem etiam committitur; maxime cum virginitas vel castitia incurrunt restituta non posse. Ex morte mortuorum damnatur supplicio, cum nec ad hominem in crimen iniuriam aperire sine vacu. Ne ignis sine via dicitur reficiat in qua; facinus per hanc generalem constitutionem, ut hoc qui transuersi crimen committerent, & qui ea au- xiliis manus tempore precesserent, vniuersi fuerint in ipsa reatu, & alios flagrantem crimen comprehendens, & a parentibus virginem, vel ingenuaram, vel virgineam, vel quaquam fuisse seminata, excedenti enim leges ad impetas & spora, posse, rapiuntur, plecent etiam amissione bonorum; sed & iniuriam de delinquente subducendo concrētati, raptam raptori subere verunt. Data autem ipsa lex ponitur die nonquarto Kal. Decembri sub ipsius Iustini- nianus Consulatu secundo, ad quem spectant etiam duae aliae codicis Imperatoris Novelle, tempeste censimina, quadrigemina, & censimina quinquefima, quas ita consuluntur.

Hoc eodem anno, qui tercium numeratur a priori regno Antiocheno, de quo saepe dictum est, cursus grandioribus impensis eadem ciuitatis agitata dicit admodum concutit, sed Dei ope subuentum, ne funditus generet. Hic quidem etiam motus cum diuersis ab aliis ponitur anni, non secundum Euagium, quod hinc annos & sex mensis numerat a prioriter motu, hoc ipso anno, qui tertius est ab eo, de ipso agimus. Sancte enim haec Euagia verba: *a Cœta illa rorū brenno & sex manūs post intermissionem annos est. Quo quidam tempore rum Theopolis pro auctoritate monopatia fuit, rum aliis rebus Imperatoris promovit & completa, haec Euagius. Sed quoniam id accide- rit, ex aliis petendam auctoribus.*

Coniugio eo modo ciuitas concuteretur, recenti memoria propter eorum malorum ciuitis penitus confundit, sed vicum illud, quod tantum sibi superesse sentiunt, omnium consilium pacificatum. Quod autem esse illam necessaria pars erit, audi Nicophorus, cum de his breueris agens, hinc ait: *rum quisque ci- aus Christi nomen & seruus infernorum, eo modo terram omnium ab aliis cum Deo rebus cuiusdam hominis in aulo hec verba non inserviat.* CHRISTVS NORISCV: STATE, eadem Cedrenus & Mischell auctor anno secundo Iustiniani Imperator: quorum omnium ciuitatum illa affirmatur, tunc namque illi indutum nomen Antiocheni ciuitati, ut Theopolis diceretur: ita enim in confirmationibus Iustiniani Imperator ab hoc tempore post aliud Antiochiam Theopolim dictam repertus. Observatione quidem dignum est (quod & superius considerandum propulsile meminimus) claustrum nobilissimum, omniumque Orientaliarum urbium florentissima, manu suo semper decorare acq. splendorate perfuerisse, vique ad tempus illud, quo ex ea progrex est Neforia, nra blasphemica & ex labore rum Episcopi, tum ciues superius fuisse, celestissimi hominis erroris eius auctoris Nestoris patricium suscipientes: ex eo, inquam, tempore, secundum illud lugubre Hieremias Propheta: *Ego fui est illa. San omni decor atra, immensis est attita claudio, & sum separata ruinis.*

Atque haec quidem finis malorum eius, que vel loco decurrit, gravitoribus aliud est afflita molestia. Erenim sub eodem Imperatore Iustiniano, sub quo omnia vobisq. tam collocata videtur poterant, cum & longe polita & fortissima possellas barbaris provincias Romanas recuperaret Imperio, ipsa ciuitas ab irruente Cosmio Perianum Regem capitale & incedio tradita. Ut plane cognitum sit, haud fusile factis mutasse nomine, & ex Antiochia Theopolim appellati, nisi & mori esset subsecunda correctione. Ad maiorem haec Deum provocant, ut sub sancto nomine iniquitas contrahatur. Hinc Dominus per Ezechiel ad Angelos pertinentes dicit: *Affidua- ri non insipie, de paulo Apollonius & Tribulatio & angu- plia non unum homini spernunt malum, tandem primus & Gros. Quod si vel idem subdit) non est acceptatio per-*

sonarum apud Deum, nec hominis esse potest, nec loci aliqua ratio, secundum illud, quod occidentum proponit Isala: *sicut terra sanctorum iniqua gesti: & non videbit gloriam Domini. & quod Hieremias amare flent g: Proinde Deus de celo in terram induitam fecit, & non est recordatus scabelli pedum sanctorum in dies suorum sui. Ita plana Antiochiz possunt congruere ciuitati, ubi primum audiret est nomen Christianum, & iudei princeps Apostolorum Petrus, atque sanctissimi Episcopi floruerit. Sed iam ad anni lequentes res gestas enarrandas progrediamur.*

IESV CHRISTI

Annus 529.

FELICIS PAP. IUSTINIANI IMP. 3.

Annus 4. ATHALARICI REG. 4.

Basilius Junioris Consulatu absque collega praesens annus Domini quingentesimus vndertigetus adnotatur: in eis Panthus pro arbitrio mutantur vel adnotentur nomina Consulatum. Cedrenus Caius Diodorus Decium tantum habet, Occidentalem Consularem ponens, & Marcellinus Orientalem, Iustinianum solitu habet. Sane quidem hunc illum esse Consulatum Decii junioris, quem habent Acta Conciliorum Araucanis, Epau- nemensis, & Carpentoratensis, plura sunt, que demon- strant, quorum ignorantia factum est, ut Conciliorum Collector male remuleret ea Concordia ad tempora Leonis Romanus Pontificis, sicut & annulus & alii, qui ante annos ferme centum, nem pro quadrigemina primo quadragesimo tertio Christi anno eadem Concilia posuerunt. Nec nos errorem vitare potuimus, licet longe potes- timum ad quadrigenitum sexagenimum tertium annum eadem Concilia retulerimus, quod hinc, sicut Iero, corrigimus. Ut rigitur hinc in primis collaudantur esse di- camus Concilium Araucanicum positus (ut ante me- minimus) admodum tempora Casatii Episcopi Are- tenensis, qui eidem Concilio praefuisse legitur. Porro cum hoc, & non alio vixisse tempore, atque ei Ecclesie praefuisse, docent complures ad eum a diversis scriptis epistola, & satis in locis in Annalibus recitatae: quem, & peruenisse vix: ad annum Christi quingentesimus quin- quagessimum quartum, dicitur inferior. Insuper tempus ipsum Liberti Patricii Praefecti Galliarum, qui huic Con- cilio subscrispisse repperit, ut error cognoscatur & cor- rigatur, admonet. In quo etiam illud in primis aduentum, fallo referri huic interfusile Concilio quatuor Praefectos Praetorio (ut texus depravatus habet) sed ut Co- der Vaticanus habet, quatuor sunt illa nomina perfon- vni, nempe Petrus Marcellinus Felix Liberius, fictus Lucius Aurelius Arianus Symmachus, & alii plura id genus; nam & ex ipsius Synodi exordio non quatuor, qui interfuerint ibi Praefecti, sed vnu duxerat. Liberius Patricius nominatur, quod & illud euidentius reddit, quod hoc ipso tempore Athalarici Regis non quatuor Praefectos Praetorio Praefecturam Gallie administrasse, sed vnum hunc Liberum, patet ex eiusdem Regis epistola ad eundem Liberium data. b. Porro hic id esse Liberius inveniunt, cui Theodosius Rex Athalarie praedecessor eiusdem Galliarum Praefecture fides antea crediderat, qui omnium laudissimum habetur, com- mendatus & ex eodem postillum, quod Alaos Gothis con- sociari, etiam agrorum parte illis concepta, de quibus ex ea eiusdem Theodosii Regis epistola i ad Senatum de Venatio eiusdem Liberii filio. Unum igitur eum- demque fuisse Liberum, de quo Theodosius scribit, & ad quem Athalaricus epistolam dedit, dixerit eiusdem Liberti sepulchralis inscriptione, que Attinini posita, can- didis olin perpicua recitata habetur a Petro Pithoco in sua collectione antiquorum Poetarum his versibus, quibus significatur, ipsum longam vixisse zatem, iterumque Galicanam Praefecture administrasse.

*Humano generi legem natura creatrix.**Hanc dedit, ut stupidi memoria sepulta regant.*

Annal. Eccl. Tom. 7.

LIBR.

f 1a. 26.
g Thrin. 1.I.
OBITUSS.
FVLGENTIIDE TEMPO-
RE CONCI-
LIAT ARAVI-
CANI.CENSARIUS
EPISCOPA-
LAT. QUAN-
DO VERA-
RIT.DE LIBERIO
PRAEFACTO
GALLIA-
RYM.h Caffad. li
s. sp. 6.i Tr. pm. II. 2.
sp. 15.

Liberi: sibales, mutri parvus superbes
Trifrons magisterium mentis dederat pia.
Hic sum mensura quidem sed famam non tenet venia.
Nam donat titulum neq; ea fama morti.
Rex et Romulus fides currentibus annis.
Successo patris Gallia sita iera tenuit.
Hoc non imbelli prout mortuus honoris,
Sed pretio maius datur alia fidet.
Antonius populus Gentiles rite cohortes
Dignitas, fonsx fidei astra dedit.
Canticus minus pater tuto venerabilis ait.
* Tunc denuo laetitia precium oculabatur.
O quantum bene gloria valens! Cum nomen a reverentia,
Nefas fama morti lucida vita manet. Ex quo ad eundem
quoque Liberius Ennodius epistola ait, ex quibus hoc
tempore vivisse, non ambigatur.

At quod ad ipsum Atanicum Concilium spectat, sius celeberrimam facturam videtur. Ceteri Romanus Pontifici, qui his temporibus Romanus praefecit, bar. Ecclae, permissus ipse ex epis. c. 11. S. Cesarii Episcopi Arelatis, quis his diebus misericordia ad eundem Felicem Parvum, de quibus Germanus verbis libet: De gratia quod, & libero arbitrio edidit teletum diuinam scripturam, & SS. Patrum indicia munera, vobis docet, nubis hominem de proprio aliquod agere boni posse, ut cum divina gratia presentem. Quod opus est. Papa Felix per suam epistola laboravit, & in latini presaginare, hinc Gennadios. Scholastae autem in hallucinariis fecerunt. Tertium erat vehementer, putans Cesarium vivibile circumspectum Domini fexcentium se peccatum suum. Cumque Gennadius ait: Quod opus etiam Papae Felix, per suam epistolam laboravit, & in latini presaginare, aliquid plausibile videatur ad capita illa, que à Romano Ptolemeo esse in Gallia militia ad Episcopos, et tantum Partes ipso exordiis. Auctorum citolet Cœcilius Africanihi verbis: Secunda autoritas & administratione Sedis apostolicae, inquit, & in maiori viam est, ut panca capitula ad Apollinaris Sede transponatur. Hoc autem cum adeo evidenter per eam ostenditur, manuus occatio, ut ad Leonis Papae tépota idem Africano concilium à Colleto re latum fuerit, & ab aliis creditum: In primis (quod dicitur) id inde pronenit, quod illud Cesarium reporta hanc ad eam explorata fuere, quia ex Ennodio eum dati est, & Epifolli, ex Cypriano huius temporis auctore, qui res ab eo gestas ad Cesarium Cesariorum scriptus, & ex aliis, que ex de Cesario actu est, dicta sunt, his viis illi remitti potest. Explota tamen redditum, atque ex ipso denique, Gennadio, qui ad hunc Felicem Papae tépota Cesarium vivibile docet, quod & ultra superioris constitudo de tépota Liberii Praefecture confirmat. Quod in super eidem Cœcilius Africano fuit & ceteris superius nominatis subiectum repetitur. Profectus (licet cuius Ecclesie Episcopus fuerit, non scribatur, cu' credimus sic iste idem Proflorius cœilius, qui S. Leonis Papae fuit) vivibile tépobusseretur exortus est, ut patiter existimat fuisse, id est Concilium Africano celebratis esse répont. S. Leonis Papae: sed lige hicab illo diversus. Sed & quod Eucherius Lugdunensis Episcopus idem Concilio subiectus habebut, sicut & priori Africano: ad superiores & postea idem revocandū paratur: sed cōfundenas fuerat Cyprianus, qui alii ponit Eucherius iunctus Lugdunensem Episcopum, qui cum Cesarium plurimum colidit. Ut plane ex his adeo non duo fuit Eucherius, senior, de quo supradicti, atque iunior, de quo modo agitur, statuuntur. Nec noua sita est littera, siquidem & Honotius Augustodunensis inter scriptores Ecclesiasticos duos patrem Eucherios numerat Lugdunensis, alterum se presbyterum, de quo d' Gennadius, qui ponit eum vivibile sub Valentiniano, & Marciiano, Episcopum, aliter in quib; omnibus, corrigi debet, q; in nos hiis cœtaria dicta sunt: Chalcedoni quodringente superius quadragestimo primo in priori editione, vbi non sibi Eucherius nouimus. Verum in eis non suffit Episcopos cui plurimam, tria Conciliorum Acta significant, praesertim vero Africano, in quorum priore celebrato anno Redemptoris quadragestimo quodragintaepitomo legimus subscriptus Eucherius Episcopus, scilicet senior, & in posteriori Africano hoc, ut vidimus, anno ce-

lebrato, post nonaginta annos minus annos à priore iuncto Eucherius reperitur eodem ille subfectus. Sic nec nec, nec ibi, cuius Ecclesie Episcopus fuit, afferatur. Ceterum prior Eucherium tuus Episcopum, ex Clau- diani testificatione tatis superius est demonstratus, & posterius reuera Logdunensem Antichitatem nominat Cyprus, cum elegante de ipso atq; Cesario hanc historiam narraret: Cum diuina circa dies iter ageret, vir regalis & morsida mulier ei occurseret, manus & passus contritus per terram septem. Quam cum esset medusa B. Cesariorum interrogavit. Eucherius: quid hoc esse, quid illa per terram ita se trahere. Eucherius interrogat suam, illa respondet: secundum omnes membra eiusmū fuisse contritum. B. Cesariorum dicit S. Eucherius: De confusa es. Illa quasi trepidante & excutiente se, Cesariorum inflat, & virga. Tandem Eucherius descendit, & confringit eam. Fecit quod inquisit. Dicit ei Cesar: excessa manus, appelle me manus illa, & erige eam. Ille respondet: Quodquid a diu in inferno, non resculpsit Eucherius tuus? Iudicavit vi fuisse, adducit ad potum. Tunc ei hoc facere, cui proflit Dñe gratia & animos & corpora longiori carnis. Cesar dicit: Tu interimi facio, quod dico illa plane sentire, & illi multa modis & levi & his se ex- cursive, atque facere delectantem. Cesar dicit: Tu me obedienti, tu in iugis ingredi es, et qui nec misericordia adducit poterit, ut facias, quod chartas habeas? Mitte in nomine Domini manus tuas & erige eam. Tunc illi obediens portat famina manum & sublens eam, illa vero maxime integræ sanata absit ad infernorum situm. Hactenus de S. Eucherio atque Cesario Cypriano. Sed ad ipsam Synodum Africani, cui Cesaris praefuit, & Eucherius subiectus, redemus. De qua illud in primis considerandum, quomodo dominicantes & doctilimantes aures aduersas hostes gratiae dei, plus latitudine per effet liberio arbitrio tribuentur, illi poterit modo id facere sibi velut, quam asseritorum SS. A. postolicæ Sedis iuncti, cui obmitti vel minimum, illicium esse solet. Recipiunt ergo capita in Gallia ab ipso Romano Pontifici milie numero viginti quatuor. Qibus recitatis itineris alla Partes ad calcem: Hic etiam salutis profectus & credimus, quod in una operi bono non nos incipimus, & postea per Dei misericordiam a finem amemus. Ed ipsenam, nati procedentibus boni meritis, & pietate & amore, sat prisa inservit, & proficitas ex cœta hanc recente effe Ecclesie & doctrina, sed antiquiori Patri definitione, & cetero; (vt cœdi) Apostolicæ Sedis auctoritate firmatur, que (vt suis locis superius est declarata) S. Augustini se proficit de gratia & libero arbitrio probate fententiam. Nihil igitur præterea doulas sibi fideliter, & prælumpsum humani perficiunt. Quo igitur Africani Cœsones, & fuit Catholice Ecclesie stabilitate fentit, & quib; abie- punctionis placido hand ficeat fideliter ecclæ. Quod autem idem fuit, qui hunc Africano subiectum repræsum Episcopum, Carpontoracis & Vascen interfuisse intitunt: eodem tempore eadē celebrata Gonçilia intelleguntur. At de Africano Concilio hac tempore, quoniam locum relatum habet. Hoc eodem anno, ipsi Kal. Ianuarii, summum illud Africani Ecclesie decus fatus Falgentius Ruspensis Episcopus post innumera pro Catholica fide certamina, post iteratas sepe confessiones, post exilia, aliasque passus & tumulos, post denique plurimorum scriptorum egregie monimentis tumulat, profigatus, sum Orthodoxam pietatem & dilectionem Ecclesiasticam cultitudinam, factamq; rectam relata optatus ducas, ante præcogitum prefentis viae finis lacus impofuit. Ita quidem colligi ex rebus ab eo geltis, ab eius discipulo ad ipsos successores Feliciano scriptis, superiori tomo ostendimus. Vigor inscripta in Ecclesiasticis Fatis Confusis nolam, ipsius, inquam, Fulgentius eternam per- manentia memoria anni principio conferatur, ipsi Kal. Ianuarii anni singulis in Ecclesia repeatenda, ipsa vides, licet die, qua felicianus auspicio non in Capitolum, sed in celum perenni gloriam trabeatus ascendit, non ut Confusus referens annum unum aperte, sed ut coletis amplius dicitur sibi referens sexennit. At quæ apparitura præcesserit, videamus.

Quibus

a Cyprin.
S. Cesar. apud Sar. 27. Aug.
IMP. MA
MYLLE
BIO ET EP
CHIRIO
CYRATA.

Quibus anquam, preciali pietatis exercitacionibus, et apud eum vita extrema preparari, ab eodam antea, et facie p. a. aeternam ferme quod de isto sculo recessus, procul a cordis compunctione permansit, reliquit subito Ecclesiam suam nequitur; & de ipsi quoque monachio non secreta recordantur, ut in Cirtium, pauci concurvantur fratribus, neque patet. Post quodam brevissimo, transiret et Chalms, vbi in oblongum fabricari mandaverat, lectioni & orationi accessum ratus, sedis sine appropinquaria sibi non inservit, dicitur exinde corde paucitatem posse. Et quamvis tota vita eius, ex quo monachorum professionem conseruit ex toto corde feliciter continentia fuerit tempus: in hac ramen insula multo amissione multo diligenter, in loco simili, membra sua mortificavit, & in confusa felix De fleuit.

Inde cum plura de absentia suarum viae mormorantibus, chancionis rectitate confidit, iterum descendit in monasterium suum, ariofore hominibus religiosis exhibere folias, labore quoq[ue] duximus pro utilitate proximorum longanimitate suam. Non multa autem fluctuante dies, & esse seruum fidem bonum DOMINVS requiebat. Imidu enim reperire in corporis infirmitate aceritas passionis: vix septuaginta proditione agredire satigavit, vos sum frequenter dubius: DOMINI DA MIHI MODO HIC FAZIENTIAM, POSSE INDULGENTIAM. Nec ab ista formens aliquando cœsant, fidei aliquo affectu, fui fidelis intercedens, sive legato disoluere: Prodigiorum auctoribus, ut latentes hinc caribus ritteret: Sospicit laicos, inquit sacerdotem paternum, ne homo mortaliter, excepto vite, faciat tempore, morietur? Si vero proximum mortem nec aequaliter aliorum possit somnare repellere, cur mibi obscurum, priuatis ut regem dñm servat & professum in fine diffundam? Se p[ro]fessio sum superne voluntate fideliter credem: postquam se in fine ad ipsa dubitatione dislocandum, vocans uniuersos caritos, quae sententia monachis abducunt eis, dicens:

Ego, fratres, animarum vestiarum salutis proficiens, molesta non vos sollicito & difficultate exist: & id obsecro vos, ut quoniam mihi quisquis aliudque dolet. Et si forsan feceritis mecum iniquitatem transigia est debet: orate, ne mihi hic DOMINVS impunit ad peccatum. Cumque talis beatus Fulgentius laeviusq[ue]libet exponat, cumq[ue] solum super genus eius cadat, semper hunc, semper aliquid promittimus salutem, hoc deinceps inviolabilem amantes. Previdat ergo, atq[ue] vobis DOMINVS D[omi]n[u]s n[ost]r[u]s p[re]ficeret dignum sit. Tunc imperato summo, pacem regnare. Et denide circam pauperum gerens, nequita omnia pecunie, de quaq[ue]libetius dispensaverat, quodq[ue]libetius non possedebat, totum usque expendi, per se ipsum munitorum recolens, pupillorum, prægreditorum, cuncto, tanquam indegenitum norma: quibus quid singulariter, datur propria delatione confessus, heredo in hoc sculo non habens hereditatem tamen hunc benevolentie solicitudinem patitur docilimum. Sed nec h[ab]et clericis debita benedictiones, fratres, quoniam quoque pauperes atq[ue] misericorditer confidens, alij nomine stolidi, orans cogit, & intrante singulis diebus, q[ue] ad extremam horam sua mente permanuit. Profecto die Kalendas Junii laminatione p[ro]p[ter]a etiam veritas, beatum frumentum felicitate in memori DOMINI XIADIC, secundum sui Episcopatus agens virginum quantum, vita autem tam sexagesimum primam, sicut multis ante fratris suorum proximus indicat, pergit dicitur auctor decius ceterorum Christiano cui exhibito & honorifica seputur.

Quamvis vero ex eius transita populus ille pastus furiaduram, confestim manifestauit eventus, quo declarauit et[em] p[ro]p[ter]am vicem suo populo suffise, ne lederece[re]t proximis barbaris munimentum, cum eo sublato, tanquam valido armi presidio, eisdem quicquid vellet, greci liberum fuerit, nam andi: Probaueram quippe (in quo solido) sapient, quanta bona illustratio beati Fulgentii proficit, & quanta mala repulit, sic p[ro]ficiam amicis in diu evulsum appearat: quidam non post plurimos dies decessum, tunc genitrix Maurorum Rufensis territorium repetere veretur, sapient, cedens incendi multa defensione: atq[ue] intra p[ro]p[ter]a parvus, paucimodo potuit regulare. Quis beati Fulgenti gratias vobis ministrat? Quandiu vixit, furem beli ciuitatis suorum c[on]tra nos fecit: & cum tota pene provicia capitulatate

sufficiat horribilem, Rappa sicut incolumis propter sacerdotem venerabilis, cuius vita proprio cinere murus fuit. Verum ob peccata populi fecundum illud Propheticum b: Ancoram fecerit eis, & erit in dieptionem: diram maceriem eis, & erit in consultationem f. Quid est cum misericordia illis.

Dedit plane S. Folgentii precibus Dominus, vt vienes conferas: os & illa non solum propriæ ciuitatis, sed totius etiam Africanae provincie, in qua per plures annos Ecclesia ibi posta pace sub Vandalis fruebatur, quomodo autem ipso defuncto rursus dita vexatione eamdem contigit agitari, dictiori funere anno lequenti. Quod vero pertinet ad locupletem hereditatem, quam viuens aquil laborans Ecclesie Catholice acquisivit, modernique reliquit, scriptorum, inquit, praecellata monumenta, que & superius pro ratione temporis, quo singula scripta sunt, recensimur: magna ex parte perifere, dolendum. Quae enim extant eius lucubrationes, maiori faciunt eas, quae excederunt dolore percupere. Plane congit morte Fulgentii, tamquam fulgentis fidelis radiis ad occasum dilapsi, vniuersam Africanam prouuliam terram non eis caligine remansile perfusam. Etenim nullus post Fulgentium tantum fulgoris posteriorib[us] scullis illiuxile vilis est doctrina & sanctitatis claritudine conspicuus Africanus Antilles.

Quae autem temporis Fulgenti adhuc extabant eius scripta, ita ipse agens de scriptoribus Ecclesiasticiis numeravit e: Fulgentius Afer Rusponsi Ecclesie Episcopus in confessione fidei claram, in Scriptori diuini, copiose eruditus, in loquendo quoque dulcis, in docendo ac differendo subtilis, scripta multa: ex quidem legimus de Gratia & libro arbitrio liberos responsorum, sepem, in quibus Fausto Gallo Regius viribus Episcopo Pelagiana primiti consentienti respondens, obnubilat eius profundam destruere calliditatem. Legimus tunc librum de sancta Trinitate ad Felicem directum Notarium: librum quoque Regulare fidei, & alium de Sacramento incarnationis Domini nostri IESV CHRISTI. Extant & duo libri eius de Veritate predicationis ad Episcopos missi, quibus demonstrat, quod gratia DEI in bonâ voluntate humanam praeuenit, & quod DEI VS quodam predestinationis suam invenire sufficiat praecipiat, quodam vero in iusti reprobis mortibus occulto quendam in diuino derelinquit. Et alter liber altercationis eius, quo de fide cum Trajanendo Rege idem Fulgentius difrontat. Ad Ferrandum quoque Ecclesie Cartaginensis dilectorum virum de interrogatu quatenus sapientis libellum. Inter haec composuit & multos tractatus, quibus sacerdos in ecclesiis viventur. Plurimi quoque sermones ingenii eius monumenta: hic autem ex pretiosa doctrine eius floribus carpimus. Sors melior, cui deinceps omnia librorum eius praefliter D[omi]n[u]s. h[oc] Iudiciorum.

Constat insuper testificatione Ferrandi diaconi Cartaginensis, in his extremis viris momentis absolu[er]tum Fulgentium tractatum ad Regionū de questione illa famosa Alexandrie (vt vidimus) agitata, num Christi caro corruptibilis, an incorruptibilis sit: sed satisfaciens eidem Regioni Comiti minime valuisse, dum ab eodem scribi petierat praecepta à milite Christiano seruanda: e[st]i postea ipse Ferrandus diaconus satisfecit, scribens ad eundem Comitem eo argumento eruditum satis commentarium. Testatur id quidem ipse, cū in Opus ita postalia prefatus est: Laudabilis solitudine interrogati venerabilis memoria Fulgentius Pontificem Rufensem Ecclesie, quod tibi militaris actibus occupato regule ejus p[ro]ficiuntur proprie[te]t. Sapienter proficiens respondit sapienti sapientia. Nec interroganti, nec interrogato familiā prudentia dicitur: & tu quid illi docere poterat, iam gerebas: & t[em]p[or]e hoc docere poterat, quod tu gerebas, more tuo in sermonibus eius agnoscere, sermones suos illi ex tuu[m] mortibus approbare.

Modo autem quis semper libelli indiscretella dictatio nihil huic tua interrogatio cognoscatur respondere: principia enim gloriosiora primam questionem litterarum tuarum duntur videntur. Virum vero CHRISTI corruptibilem, an incorruptibilem sit. Unde alius diffringens ille doct[or] e[st] regule, antequam fideliter (ratione fidei redditu) de actibus militaris

Venerabatur, inquit Iosephus & Rec. Theodosius magno honore,
et, eoque se ipsius vita cum modestia & veritate, ut ciblagatus
envaluerat rediretur. Et ob hanc gratiam, decadente Treverorum
vita exercitio, eum ad Episcopatum usque ascensum: iamque
datus consilio populi ac decreto Regis ad ordinandum, & a vero
cavro cum rego donare praevidit adducerebat. Verum tamen
cum rego in viam, cadente Sole, fax centurio, manufo-
rum parvorum dilectionem laxaverat per seges pauperum
dispergenter. Quod tamen beatus Nicetus, misericordia mortua-
vit: expedit quoniam in equi rebus a seges pauperum: alio-
quin reuersione communione macta. At illis indigneantur exerce-
re: Quoniam illi hoc causa, quam legeri? Adhuc enim E-
piphanius aperte non ei adeptus, & iam excommunicacionem
naturam? Et ille: Vix iniquis, dic volo, quia deinde Rix,
in utramque transversa locis oneri conferat suorum: flet
quidam filius Dei: nam Regis voluntas in omni loco mea:
me offere, non admittitur. Tunc cur si rapido alieno, exigit
equi & seges, & sic cum admiratione hominum illorum ad re-
genz cedulam est. Necnon honorabat personam parentis, sed
Deum in unum in corde & opere meus erat. At eis leuis haec
videtur poterat: maxima carmen pondus a prudentibus
exultabat fierunt. Quomodo enim pauperrus esset a po-
tentibus opprimi possit: nas pauperum, qui nec legitem
iumentis depauperari permisit? Hec in via. Quid autem Job,
sensatione dignissimum in ipsius ordinatione conmig-
tacere:

Topos itaque in cathedra, cum lectio seruum ancul-
tarum, postea quid graue super cunctum fuit. Cumque his
autem remonstrata ad testamendum insisteret, nullus rei causam
potest posse, quia hoc pondus inferret. Diversaque caput ad
decetum & lexam, oderant ei adorem faciuntur: indeceps
quoniam boni eis faciunt ipsi dignitatem, ita plane le-
cundum illud Davidicum a impugnatis homines supra capita
nostra, haec de sancti Niceti ordinatione, que contigit
hunc anno. Gregorius: reliqua de ipso teo potis oppor-
tunitas fuggeret. Videbis plane (quod noster) inuictos
Francorum Reges & Dei factordous: animumq[ue] do lau-
tabiliter pavimci: cum vero quis ipsius oblitio nimis
oblivit, dñus m[isericordia] tu[m] experit esse vindicta, intell[egit].

At non proter, sicut Venantii Fortunati, quo
cendum vixit. Sacerdotium Nicetum iam Episco-
pum ostendimus pro & nos est: sicut in febribus &

Splendor, aperte fidei, reverentia mente Niceti;

Totius Oriens amor, Pontusque caput:

Iunius apostolico precessit pastor onus,

auxiliis maris, quicquid bonum habet.

Apcem rocar hider ob egregiam eius sanctitatem ma-
gnae pollii relinqua certe praefata videlicet poterat:
sicque Pontificum caput, quod nobilissime praefectus
eius Ecclesie Treverorum, cui complures subiacerent?

Epi cop. Sed pergit:

Duo milles operi, terrena rurisque,

Cum mortuis mundis, non mortuorum manus.

Vita invenit mortuus, sed non mortuilla beatas;

Cum brevi non perirent, tunc perirent erit.

Dum rurisque manus, & largus egenus,

Quod faci ut munimur, ut dare credere Deo.

Captiuus quicquid res, sua luctuosa cernens;

Ullares patet, ut caput in polo.

Hic habet eccl[esi]a operi, etiam invenit operi;

Quarent eponens, hinc satatus ait,

Trullus impetu curas, purgando querelos,

Et fuit caelus vna medialis virtus.

Pasperum lumen lacrymas desiccans gaudia praefestas

Qui primi genitores, vota fatus habet.

Tepiditate ergo, numquam liquido arripit agnos-

sanum bene faciat, quos tua cauda regit.

Temporeq[ue] Dni resounding in columne prisca,

Ex florit finior, tereparante, domus.

Hoc populus longo tristitia vita per annos,

Et manus labor, ne Lactentius es.

h[ab]ecit Nicetum Episcopo Fortunatus. Iam vero res Ori-
entes inuenimus: quas praefensus annus memoria dignas

exhibet.

Hoc igitur anno, sub codice Consulatu Balili, edita
exar Notella: conflictio à Iustiniano Imperatore ad-
meritus eos, qui homines castrantes, cunctios reddunt.
Sed unde eiusmodi condenda legi causa provocet, hic
primum recentendum esse putamus. Eugenius d[icit] nam:
ex Procopio ista summatum collegit. Memori p[ro]crea i-
dem scriptor Ablagos ad mutius humanusque vita genus tradu-
bit, usque tempus fidem Christianam recipere, Iustina-
numque Imperatoris quemadmodum ex eum his antea Ablagum ge-
nere, nomine autem Eugenius tam ad eos missi, qui retaret, ne cui-
quam in ea gente, quasi vivis natura, testis excederent.
Nam qui cubulito Imperatoris inservabant, quos vulgo vocant
eunuchs, per se ex ea gente sumi conseruerant, hac de Ablagis &
eunuchs Eugenius ex Procopio, eademque Nic-
cepchorus e. Addunt p[ro]terea, Iustinianum apud Ablagis
temp[us] Diocletianus exercevit, sacerdotemque illuc con-
stitutus, a quibus populi illi Christianam religionem ad
discerent. De his agens Procopius f[aciens], eodem populos
habitu[m] apud montem Caucasum tradit.

Ad hos itaque cum eundem Iustinianum Imperatorem
al[li]us appareret, dum ad finem die[rum] constitutiōnis sit:
Si enim herbari sumulatique nostra de hos audierunt mandata,
h[ab]eb[us]t: quoniam tandem permisimus, ut pol[lo] tot re-
Principiam sanctiones tale quid deno relinquatur in nostra
Republik[ae] & ex quibus etiam quod ad talionem temporis
pertinet, intelligere valeas, Ablagos iam ad fidem con-
uersos legibus Romanorum paruisse, factumque esse, vt
cum ip[s]i hec barbari militari apud eos & confederatis
de caltrandi poenis, parentes Iustiniani mandato, peni-
tus reliquissent. Idem Imperator vehementius insurge-
ret animo in eos, qui diu legibus praedecessorum Impera-
torum, ne id facerent, sapienter cōcerti, nihilominus eius-
modi factus perpetrare minora defenserent. Quanto
autem id vite periculi fieri soleret, audi ab ipso, dum sit
g[ener]e: Sapienter ex multis vix pacis evadant incolas: p[ro]p[ter]a adeo,
vt quadam ex his, qui seruatis fuerint, sub nocte affecta depone-
rint, & non ait agere tres seruatos sibi, &c. Iuste igitur Iusti-
nianus in eisdem eam legem tanq[ue] fecerit vindicem
promulgavit, datu[m] hoc anno, xv. Kal. Decembri, sub
dicto Consulatu Balili, Indictione decima inchoante.

Istidem ferme temporibus & Tzani populi ad fidem
conuerteri lunt: mentio est de ip[s]is apud Iustinianū h[ab]it[um]
in rescripto ad Zetani Magistrum, cum agit ibi de
populis interioris Armeniae: sed de praevaricatu ibidem An-
zitene prouincia pro Tzantena ponitur. Cū enim tem-
pore illius latz Tzani populi effici subiecti Romano
Imperio, quam (vt ex ip[s]is exordio pater) lat[er]is apparet
eius Imperii primordiis scripsisse esse: plane intelligi p[otest]
ut eis eisdem populis ipsius inicuus eisdem Imp. esse con-
uersos ad fidem: in ea enim sanctione illa habet: Cum
propria Diuinitate Romanum non sit dilatum Imperium, fel-
icitas cura ciuitat[em] diligenter pertulit, & perficimus oportere
paribus Armeniae, &c. Sed quid de eorundem populo-
rum monibus, oratione quod fidem conuersione scribat
Procopius, audi:

Vi hic autem Tzantorum gentes iam describam, nōbi non
videtur esse alienum a ratione: ut enim Armeniae p[ro]sternit. Tz[an]a
nus sua legione sine Rege aliquo degunt bellissimam vitam agentes:
duos quidam latos, volantes & alia animalia arbitrantur & co-
lant. In altissimis montibus & opacis totam atatem confundens,
terram nequam calentes sed identidem furta & larcinias
negligentes terram exercera. Vi h[ab]et monitum praeceptum
non conuictu, locu[m] ell colliu[m] & tumulū abundante: vobis nomi-
natis que terra imminent, talia non sunt, vt fruges afferant, si
colantur: valde enim affera sunt & supra modum dura, nulla
rum perlung frugis feracis, quoniam non satis est, vt hic
vel terram atet, vel campum segetum demeras, vt pratum innu-
nitas. Flores autem arborum Tzantica: sed in frigescere & omnino
floscidib[us]: quoniam ut plurimum nulla ell[er]a & rororum recipi-
atio & visciditudo, vt nunc falsas frigida & humidu[m] sora ac-
cupatur terra, mox vero inuenit calore Solis: sed perspicua hieme
oppressa ell[er]a, & aequaliter nivalibus irrigatur: proper h[ab]et ex antiquo
sua legib[us] in Tzani Iustinianus autem imperante, a Romani p[ro]p[ter]a
gna vici, & iam ambo[rum] certi tamen usi fidentes statim se omnes

et quod latitudine et longitudo inveniuntur aem. lex ab imperio & Pro-
ficitur autem Cappadociam, quae non impropositate superant,
nisi novum. Quod in regno ne Cappadociam profectam nulli na-
tione et genere alienam propria pecuniam frequenter fa-
citur. Et autem, qui imperator voluntatem quicunque in rebus
Cappadocie profitetur, quaeque Conventus profecto est, eos pa-
tria et suorum iusti et securi regni ari et profundi, hec illaboris,
quibus plures eodem argumento reportur. Scriptio filie e-
pistola. At huc fatus occasione Ioannis Cappadocis,
principis Decennarii ad Codicem Iustinianum col-
legendum electi. En quales homines sanctuere Romam
ab imperio leges.

Quoniam vero ex constitutione eiusdem Imperato-
ris ac novo Codice confirmando datus hoc anno ad Men-
num Praefatum Porphyrio, scilicet intelligi cum hoc anno
magistrum fundat: reliquo quoque eiusdem Im-
perioris iunctio et consuetudinem inservit, que plures
fan disperge genitus, quo tempore fuerit promul-
gatum propositum patet intelligere. Sed his suis eis re-
gum praeponit annis.

IESV CHRISTI

Anno 530.

FELICIS PAP. IUSTINIANI IMP. 4.
Anno 5. ATHALARICI REG. 5.

Reges Christi post quingentosimum adegit an-
nis, Iamadii aegre Ordinis Consulari notatus: qui ad quartam Idus Octob. Felix Romanus Pontifex
ex hac die decessit, ubi sedecim annos quatuor, menses
duos vero decem & octo. Exstet eius epistola data
hoc anno sub dicto Consulibus Kal. Martii ad omnes
Episcopos de ecclesiastica conlocacione: rursum alla
eiusdem argumento sub iunctis Consulibus data, sed per
permunduodecimo Kal. Novemb. quo tempore non
sufficiens Felix, sed Bonifacius Secundus Romanus Eccle-
sie Pontifex prefulgebat: facile enim accidit potius, ut
loco Bonifacii, Felix fuerit nomine appositum. Dole-
mat te enim Papae Felicis ob iniuriam temporum
aemolum ienimas esse reliquias. Apud Anhaltum enim
nomini ista de ipso legimus:

Alio seit baptizam fandemur Cosme & Damiani in yrbe
Tomi ad locum, qui appellatur via Sacra, iuxta templum virbi
vita, et amorem ipsa apud templum Pacis. Exstet aliae
versio Inscriptio, quae erat incisa in throno sanctorum
martyrum Cosmi & Damiani his verbis: b
Ad illorum radas fons sa meta dabo

In qua plus fida lux pressa micat
Matronum mundum populo fecerit salutem
Fons & ex furo creat honor loci:
Cosma huius Domini fides Antiphona dignum
Munere auctoritas vires in are poeta
Ad eundem quoque Felicem Papam, qui successit
Iustini, pertinet Inscriptio, quae ibidem recitat,
habentur in hunc modum: 14

Opus quid apollonii. Martyris Stepheni
Defensio lox Episcopi narmariorum incrobatum
Iustini Donato Felix Papa addito mosuo
Spenderet inde apollonii Dei perficio. Infoper
Apoloniam caravam calix culmine rectum
Affirmare moxani preclara lumine cultum
Donato inuenit Eusebius Episcopus Dei famulos.
Tunc apollonii. Martyris

Ex hanc missam & marmoriis decorans.
Epiplomam vero ipius sculpture sic te habet: A
Cetera fidem velut regna patere
• Autem Felix quis modo latro habeat
Pestis in malum humum pietate superbus
Procurauit uelut pugnaciat locum,
Papalem Longinum solatio preflam
Sicce apollonius regnare fecit opus. Itaibz de Felice. Huius
consecratio iuncta est inuenit basilica sancti martyris Saturni

nisi via Salaria, quam a fundamento restituimus. Ille fecit ordina-
tiones duas per mecum Flavianum & Marcius, creauit presby-
teros quinqueqintaque *, diaconos quatuor, Episcopos per
diversa loca virgininorum. Quia sepultus est in basilica sancti Pe-
tri Apollonii quarto idu Oktob. & celsus Episcopatus dies tres, li-
cer alioqui legatur, vacalle mecum vnuus & dies quin-
decim habita consideratione ad tēpū schismatis, quan-
do tandem ab omnibus cognitus est legitimus Pontifex.

Sicutigit cum ab obitu Felicis Papae tres dies inter-
cesserint, decimo septimo Kal. Nouembis creatur Bo-
nificius patria Romanus, patre Sigibul. ho *: ex quo
nominis coniuge polluisse eum, et si natus sit Romae,
genere tameq; natus fuisse Gothum: non enim Romanum, sed
Gothum refert nomen Sigibulchus ex illo fortasse de-
pendens Sigibulchus Gotha, quem eo claretinus per-
uenisse, ut Consulatum ordinatum premeruerit, suo lo-
co superiori dictum est. Creato autem ipso Pontifice
in basilica Iuli, aduersus eum in schismate in basilica Con-
stantiniana electus est Dioforus diaconus, quem illam
putamus, quibus i formida Romano Pontifice fuit & est
legatione ad Iustinianum Imperatorem una cum Col-
legis Germano & Ioanne Episcopis, Blando presbytero,
atque Felice diacono. Cuiusnam autem rei causa conflatum
sit schisma, et si nihil intencionat expressum, tamē (qua-
ntum coniurare licet) illam mihi facile persuadeo, quod
conanti Athalarico Regi aliquem consecrandum deli-
geret face ditem, parte cleri illi consentiente, reliquias
uteri alium ex duero creauerint Romanum Pontifi-
cem. Id enim opinari, que contingunt in electione pre-
decessoris, admidum perfidient, & que ex epistola A-
thalarici ad Senatum sunt superius citata.

Sequitur quod post hunc ab initio modi schismate legantur
apud Anatolium, audiamus: Fuit (Inquit) dissensio in cle-
ro & Senatu, quo tempore defundens ei Diocorut prie die Idus No-
vembri, i. iiii diebus Bonifacius Zelo & odio dulcis cum grandi
amaritidine sub vinculo anas hematu & chirigraphi reculauit
cleros: quod chirigraphi ardorem Ecclesie claudit, quasi damnans
Diocorut, & congregavit clerum: ut tam in Episcopatu nullus
subscripsit, tam plura multitudine fuisse cum Diocoro. Que
autem ibi subiunctum de Synodo per Bonifacium con-
gregata, sequent potius anno contigile videtur: age-
mus de ea ito loco. Dei nagi beneficio saecū effi, ut cito
morte praevento schismatis, extingueretur & schisma.

Porro qui contra Bonifacium Papam creatus est Dio-
corut, magnopere simone critime infamatus habetur.
Scribens enim postea Athalaricus Rex ad Ioannem Boni-
facii successorem Romanum Pontificem, haec inter alia:
A tempore sanctissimi Papa Bonifacij, cum de talibus prohibendis
suffragio P. C. Senatus confutatum nobilitatu sue memores condi-
derunt: Quicunq; in Episcopatu obtinendo sue per se, fuit per alia
quancunq; per sonam aliqd promissis declaratus, ut exercita-
bilis contra diu inculpum viribus evanesceret *, &c. Sed & haec
clarissim de Dioforo, que Iustinianus Imperator tradit,
confirmante, nempe ob causam pecuniariam fuisse post
mortem ipsum anathematizatum: id quidem, vt de his
nulla possit dubitatio superesse, & talius expresse idem
Iustinianus in editio g ad Ioannem Romanum Pontifi-
cera. Sed de his agemus anno sequenti, vbi de Synodo in
ea causa coacte fero erit.

Littera in collectione Conciliorum natione Iustiniani
Imp. ad Bonifacium Papam fidei profectio, que incipit:
Prima salutis est, &c. quam quid nec esse posse Iustinini, qui
ante annos quatuor iam obiit, prudens collector episcopatu-
rum Romanorum Pontificis considerans, exploitit, ut
pote que nec sic fuit Iustinianus, cu multa habeat epistola lo-
annis Crisostomopolitani Episcopi misericordie Hornissi
Papam, quā & cipio Pontifex h ad Hispaniam Episcopos
debet, habetque & alia admixta ex aliis eius epistolis: vt
p'ane esse apparet cetero male editorum. Sed & inde vitiosum
detegitur, q'data habetur sub Consulatu Iustinianiterio,
cu nō amplius Bonifacius, sed Ioannes Ro. Ecclesie Epis-
copus p'sidecer: sed & cū additur collega Orestes, magis
arguitur impostura. Eode plane vno laborat, sed absurdiora
continet illa, q' nomine eiusdem Bonifacii legitur data

epistola

* quinde-
cim.

IL

Sigibul-
do:
BONIFACI-
US IL ROMA-
NUS PONTI-
FEX.

BOSCORVS
SCHESMA-
TIVVS CON-
TRA BONI-
FACIVM

e Apud Caf-
fus lib. 8, e-
pist. 15.

III.

Octobris.

IV.
SIMONIS
LAURE CON-
STRIVS
DIOSCOO-
RVS.
e Apud Caf-
fus lib. 9,
epist. 5.

efferre
vix.

g. Exstet ita.
l. Conci. Get.
edit. in Iuan.
pap.

b. Hermij.
epist. 15.

NOMINE
BONIP.
SCRITAS.
DITA.

SVII